

De verscheurende keuze tussen België en Marokko

Hart, verstand of geld

Nacer Chadli, de rijzende ster van Twente, is er ook na zijn eerste oefeninterland voor Marokko nog niet uit of hij voor de Rode Duivels dan wel voor De Leeuwen van de Atlas kiest. Zoals Chadli hebben velen het moeilijk (gehad) met die keuze.

BRUSSEL • Het is opvallend: voetballers van Marokkaanse origine twijfelen intens over het land waarvoor ze willen aantreden. Uiteindelijk, zo blijkt, gaat het veelal over een keuze voor het hart, het verstand of het sportieve (en financiële) prestige.

Woensdagavond, Windsor Park, Belfast, 23.05 uur: Nacer Chadli verschijnt fris gewassen voor de pers na zijn eerste interland voor Marokko, een oefenmatch tegen Noord-Ierland die niet bindend is voor zijn officiële keuze. Chadli kan op een knap debuut terugblikken - coach Eric Gerets spaarde zijn lof niet - maar toch laat Chadli zich niet verleiden tot meer klaarheid over zijn toekomst. Hij lacht fijntjes op de vraag of hij ook voor Marokko zal spelen bij het cruciale Afrika Cup-kwalificatieduel tegen Algerije in maart volgend jaar. "Ik zeg niets en fixeer me niet op een datum. Ik heb nog geduld."

Toch stelt Chadli zijn beslissing beter niet meer te lang uit, al is het maar vanwege de perceptie. Idem voor Standardspeler Mehdi Carcela: hij zou al getekend hebben voor Marokko, maar maakte die beslissing nog niet bekend. "Dat verhaal duurt al veel te lang", meent Nordin Jbari, Belgisch-Marokkaanse ex-topvoetballer en in de jaren negentig even Rode Duivel. "Hij zou het beter nu zeggen. Blijven twijfelen kan in Marokko slecht overkomen."

Ook Abdellatif Abjaou, die als journalist voor de Marokkaanse krant *Almoun-takhab* de nationale ploeg volgt, zegt dat te lang wachten niet goed is. "Marokko apprecieert het niet dat Chadli twijfelt. Het geeft de indruk dat zijn keuze onderhan-

delen is. Maar voor een land kies je met je hart. Je moet je trui toch nat willen maken."

Die hartskeuze is voor de ene Europese Marokkaan al makkelijker dan voor de andere, en hangt af van hoe sterk de band met het land van de roots is. Anderlechtspeler Mbark Boussoufa groeide op in Nederland, maar zijn familie hangt nog sterk de Marokkaanse tradities, geloof en cultuur aan. In 2006 koos Boussoufa voor het Marokkaanse elftal. "Als ik nu thuiskom bij mijn vader en moeder stap ik Marokko binnen", zei Boussoufa destijds. "Mbark weigerde ook een uitnodiging van Marco Van Basten om voor Nederland te spelen", weet Jbari. "Voor hem is Marokko 100 procent 'zijn' land, het is een bewuste keuze."

Vaak speelt de mening van de naaste familie, zeg maar de 'sociale druk', een grote rol bij de keuze. Marouane Fellaini verklaarde dat hij zich meer Marokkaan dan Belg voelt, maar koos in 2007 voor België, mede op voorspraak van zijn vader. "Het was een carrièrekeuze, maar Marokko blijft het land van mijn roots", zei Fellaini. Hoe delicaat zijn beslissing lag in Marokko, bleek toen Fellaini met de Rode Duivels in 2008 tegen Marokko speelde in Brussel: de Marokkaanse fans floten hem 90 minuten uit.

Ten huize Mehdi Carcela zorgde de keuze van de Standardspeler zelfs voor ruzie. Zowel zijn Spaanse vader als zijn Marokkaanse moeder vinden dat hij voor België moet kiezen, ook al voelt Carcela zich een Marokkaan. "Maar hij is in België geboren, is Belg, maakte altijd deel uit van de Belgische nationale jeugdselecties en hij speelt bij Standard", zei vader Francisco onlangs in de krant. "Hij moet die lijn door-

trekken. We hebben zelfs geruzied, waardoor hij een tijdje niet meer met mij heeft gepraat."

De band met het thuisland neemt voor vele jonge Europese Marokkanen van de tweede of derde generatie echter ook af, meent Jan Boessenkool, cultureel antropoloog aan de universiteit van Utrecht. "Natuurlijk spelen sociale achtergronden nog een rol, maar ik kan me niet voorstellen dat die nog heel sterk zijn. Vele jonge Marokkanen in Nederland spreken zelfs de taal niet meer. De ouders wonen al lang in het Westen, misschien hebben ze nog een tante of opa in Marokko wonen die ze soms bezoeken. Maar of dat de doorslag geeft bij de vaderlandskeuze?"

Als voorzitter van de Nederlands-Marokkaanse voetbalploeg Magreb '90 maakte Boessenkool het uit eigen ervaring mee. "We maakten met de ploeg een tien-daagse reis door Marokko. Wel, die jongens voelden zich daar in het buitenland. Het is een beetje dubbel: ze worden in Marokko beschouwd als Nederlanders, terwijl ze in Nederland Marokkanen zijn."

Dat 'integratievraagstuk' speelt ook op het allerhoogste voetbalniveau, weet journalist Abjaou. "Er zijn 'slechte' geruchten dat er in

**SPORTSOCIoloog
PAUL DE KNOP:**

**Spelers verbinden
zich liever met
succes. Als België
het WK 2018 mag
organiseren, kan
dat ook hun
keuze bepalen**

de nationale ploeg van Marokko een scheiding bestaat tussen spelers die uit Marokko naar Europa gemigreerd zijn en lokale spelers die in de Marokkaanse competitie voetballen. Het is mogelijk dat sommigen zich moeizaam integreren. El Hamdaoui van Ajax spreekt alleen Nederlands en Engels, het is moeilijk om te communiceren. Hier ligt een grote taak voor de bond. Bij klikjes of problemen tussen spelers kan Gerets – die toch voor een zekere ambiance en discipline staat – daaraan werken.”

Behalve het hartsgevoel speelt ook het verstand een grote rol bij de keuze tussen België en Marokko: bij welk nationaal team heeft de speler de beste sportieve kansen? Volgens Paul De Knop, VUB-rector en sportsocioloog, verklaart dat voor een groot deel waarom topvoetballers met een dubbele nationaliteit zo lang twijfelen. “Ze vragen zich af: waar heb ik de grootste kans op een titularisplaats, met welk team kan ik een WK halen? Dat kan ook financieel hun marktwaarde bepalen. Dat verschil is individueel af te wegen. Maar spelers verbinden zich liever met succes. Als België het WK 2018 mag organiseren, kan dat ook hun keuze bepalen.”

Nog een rationeel argument: Europese clubs hebben liever dat hun topper met Marokkaanse roots voor een Europees land kiest. Zo spelen ze hem niet anderhalve maand kwijt tijdens de Afrika Cup.

Bij Chadli speelt die sportieve overweging zeker mee. Hij lijkt ondanks zijn ‘gevoel’ voor Marokko te zwichten voor zijn trainer Michel Preud’homme, die vindt dat hij voor zijn loopbaan in Europa beter voor België kiest. “Voor mij is het belangrijkste een goeie carrière te maken bij een club. Interlands zijn leuk, maar zijn een extra”, zei Chadli dinsdag voor zijn eerste interland.

Ook niet te onderschatten: de rol van de voetbalbond. “We gaan er alles aan doen opdat Chadli voor Marokko zou kiezen”, zei Khalid Laraichi, secretaris-generaal van de Marokkaanse bond, afgelopen week in Belfast. En hij voegde daar fijntjes aan toe. “Alles wat we normaal doen bij zoiets.”

Geen negatieve druk

Karim Alem is als raadgever van de voorzitter van de Marokkaanse voetbalbond belast met de internationale relaties. “Filosofisch gezien is een keuze op geen enkele manier negatief”, zegt hij. “Het forceert je om na te denken en dat kan emotioneel pijnlijk zijn. Natuurlijk win je advies in: de belangrijkste personen zijn dan niet journalisten, managers of bondslui, maar de familie. Maar wie kan kiezen, is ook overtuigd. Van wie niet voor die keuze staat, ken je de overtuiging niet. We zien zulke spelers dan ook als een troef.”

Alem zegt dat de bond geen druk op spelers legt om voor Marokko te kiezen. “Dat is ons doel niet. Wat we wel doen, is ons ‘project’, de modaliteiten en het definitieve karakter van hun keuze uitleggen. Want vaak gaat het om jonge spelers, die soms niet gestudeerd hebben. Wat als we negatieve druk opleggen? Dan kan hij zich later gedwongen voelen en zelfs een vijand zijn van ons doel.”

Alem geeft het voorbeeld van Rijsel-talent Adil Rami: “We hebben met hem gepraat en gezegd dat hij welkom is. Maar we legden hem geen druk op, we telefoneerden niet elke dag of stuurden geen mensen met een Marokkaanse vlag in zijn straat. Uiteindelijk koos hij voor Frankrijk. Dat is

zijn goed recht en daar zijn we niet rancuneus over.”

Dat overtuigingskracht ook sterker kan zijn als er geld op tafel komt, blijkt een gevoelig thema. Karim Alem steigert bij de vraag of de geruchten kloppen dat de Marokkaanse bond spelers betaalt om voor Marokko te kiezen. “Dat zou het tegenovergestelde zijn van wat ik net verteld heb. Welke boodschap geef je dan? Je koopt zijn geweten, maar geloof je dan dat hij je zal respecteren? En hoeveel kost het om Marokko te zijn? Duizend euro of 1 miljoen euro? En wat betekent die som tegenover wat hij bij zijn club verdient? Wat zijn twee maanden salaris extra tegenover een levenslange keuze als international? Denk je dat Chamakh bij Arsenal minder verdient omdat hij bij Marokko speelt? Dat argument slaat op niks. De nationale ploeg is nog altijd een prestigezaak. Kiezen doe je voor een goed gestructureerde ploeg en voetbalbond en het potentieel om grote toernooien te halen.”

En wie heeft dan het beste perspectief, België of Marokko? Alem: “België heeft evenveel kans op een WK als Marokko. (grijnst) Maar in het laatste onderlinge duel was het resultaat vrij duidelijk (1-4 voor Marokko in maart 2008, BF). Eric Gerets zat toen ook in de tribune. Kijk, we hopen dat we met Gerets de wereldbeker halen. (lacht) Misschien geven we hem daarna terug aan België, maar niet eerder.”

(BF)

■ Mbark Boussoufa.

■ Nacer Chadli.

■ Mehdi Carcela.